

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
PERE TORRADES, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
LEANDRE BASANTA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

ZAPATERO I LA SOLIDESA DEL
SISTEMA FINANCER ESPANYOL

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica a la UB
www.ramontremosa.cat

AL PEU DEL CANÓ

La dona
del
telèfon

Coixins de pedra

El president ZP fa poc va dir a Nova York que el sistema financer espanyol era el millor del món, però la setmana passada, per primer cop, una emissió de deute públic espanyol no va trobar compradors: tot i la garantia de l'Estat, la subhasta va quedar deserta. Els mercats internacionals de crèdit s'han tancat, i Espanya, el país amb la necessitat de finançament exterior més gran del món (un 10% del PIB el 2007), patirà de debò si la incertesa s'allarga uns mesos més i les aixetes del crèdit romanen tancades. A la darrera balança de pagaments disponible (maig del 2008) es detecta l'estroncament de les entrades de capital estranger que fins ara finançaven els déficits comercials: les inversions de cartera dels dotze últims mesos, fins al maig del 2008, van ser de 10.931 milions d'euros, mentre que en el mateix període del 2007 havien estat de 181.424 milions. Això ha suposat, entre d'altres coses, una caiguda neta dels actius del Banc d'Espanya en 76.169 milions.

EL COMPTE CORRENT, QUE PRINCIPALMENT depèn de la balança comercial, va tancar l'any 2007 amb un dèficit històric rècord, equivalent al 10% del PIB espanyol: 106.201 milions d'euros. Això implica que la inversió interior, equivalent al 30% del PIB estatal el 2007, es va situar deu punts per sobre de l'estalvi interior (20% del PIB) i que la diferència va ser finançada per l'estalvi internacional. Podríem sintetitzar-ho així: hem estat comprant cotxes de luxe alemanys finançats amb diners d'estalviadors alemanys i prestats per entitats financeres alemanyes a les caixes i bancs locals. L'economia catalana, que fa deu anys presentava un comportament oposat a l'espanyola gràcies als seus superàvits per compte corrent amb la resta del món, en els darrers cinc anys ha entrat en una dinàmica semblant de déficits comercials i de necessitats creixents de finançament exterior: el 2007 representa entre un 25% i un 30% del dèficit exterior estatal.

L'APOSTA DE MOLTS AGENTS ECONÒMICS de l'Estat espanyol pel sector immobiliari ha estat espectacular: l'any 2006 aquest sector va captar un 48% del crèdit bancari total, mentre que la indústria tan sols en va captar un 15%. El sector financer espanyol en el seu conjunt té prestats 1,8 bilions d'euros, dels quals 1,1 ho són al sector immobiliari: 600.000 milions en hipoteques; 320.000 milions als promotors i 180.000 milions a construcció i rehabilitació. Si la morositat creix molt, podria arribar a posar en perill la solvència del sistema. I a aquests 1,8 bilions abans esmentats cal afegir-hi uns 900.000 milions que caixes i bancs deuen a l'exterior, dels quals cal pagar o refinançar uns 90.000 milions a l'any; caixes i bancs han prestat diners a llarg termini finançant-se a curt termini, més que no pas amb dipòsits de clients.

ALAN GREENSPAN JUSTIFICA L'APOSTA pels baixos tipus d'interès en el seu llibre de memòries: el conjunt del sistema financer assumeix un risc en prestar diners per a hipoteques a gent de classe baixa i dubtosa solvència (el negre aturat d'Alabama en el vídeo del darrer 30 minuts de TV3). Els beneficis potencials, però, d'incorporar al règim d'habitatge en propietat aquest segment nord-ame-

“El sistema financer català i espanyol és prou solvent gràcies, entre altres raons, a les prevencions adoptades arran de la mala gestió del governador del Banc d'Espanya Mariano Rubio, que va acabar empresonat”

ricà de classe baixa podia representar un nou salt endavant en el progrés econòmic del país, que entre el 1994 i el 2007 ha viscut una llarguíssima etapa expansiva. En el cas espanyol, però, l'aposta excessiva pel sector immobiliari té costos d'oportunitat molt alts: recursos humans i materials no esmerçats en altres sectors productius que podrien haver generat més productivitat. Aquesta és la cara negativa del dèficit comercial.

EL SISTEMA FINANCER CATALÀ I ESPANYOL és prou solvent gràcies, entre altres raons, a les prevencions adoptades arran de la mala gestió del governador del Banc d'Espanya Mariano Rubio, que va

acabar empresonat; gràcies al predomini del model de negoci de la banca comercial tradicional, encara poc inserida en la trepidant innovació financera anglosaxona que ara fa fallida, i gràcies al predomini de les caixes d'estalvis enfront dels bancs en la captació de dipòsits. Les caixes no són societats anònimes i no estan obligades a repartir beneficis en forma de dividendes; les caixes tenen més flexibilitat per respondre a una situació delicada provisionant els seus beneficis (i per això també l'operativa informàtica és millor a les caixes que als bancs). És la liquiditat, i no solvència, la principal amenaça del sistema financer.

AL MÓN ANGLOSAXÓ LA RIQUESA FINANCERA predomina sobre la riquesa física i, ara que alguns bancs cauen, el valor de les seves accions es volatilitza ràpidament. A la Pell de Brau la major part de la riquesa es manté en forma física. Això és també un llast per al mercat laboral, ja que lliga els aturats al seu lloc de residència i dificulta la reducció de l'atur. Ara vindran uns anys de correcció de preus, especialment a les segones residències lligades al turisme de sol i platja. L'habitatge, però, va ser al segle passat un coixí sòlid de riquesa en termes de cycle vital i caldria flexibilitzar el pagament de les hipoteques. El coixí de l'habitatge en la riquesa familiar, encara que ara s'hagi petrificat, no és clar que d'ara endavant hagi de deixar de ser un bon coixí.

Isabel
Olesti

Esriptora

A quarts de nou del matí ja hi ha força gent, a la part baixa de la Rambla. De fet, n'hi ha sempre. Però avui se sent un soroll que destaca dels altres, perquè encara passen pocs cotxes i és fàcil distingir-lo. Giro el cap cap al cantó de la remor, al costat de l'últim quiosc, i veig una dona d'uns seixanta anys obrint i tancant la maneta de devolució de diners d'un telèfon públic. Penso que Telefònica ja li ha tocat els nassos i que no li ha tornat el canvi sobrer de la trucada, com acostuma a passar. Tot i que sembla difícil de creure, encara hi ha gent que no té mòbil i utilitza les cabines. Però la dona va al telèfon del costat i fa el mateix moviment amb l'altra maneta. I després ho prova a la del darrere, fins que dona tot el tomb. A cada maneta s'hi està una estona i la mou amb nervi i hi posa una mà a sota, com si esperés que caigués alguna cosa. No puc resistir d'aturar-me i mirar com s'acaba l'escena: sembla contrariada, però ella insisteix. No és una dona vulgar ni molt menys una *homeless*, du el cabell curt ben tallat i va vestida amb uns texans i una camisa blau cel que li fa conjunt i que li ressalta la morenor de la pell, com si hagués passat l'estiu torrant-se a la platja. I em pregunto si ho fa per vici o perquè en té necessitat: pel barri corren molts vells, tan ben vestits com aquesta dona, que remenen papereres amb una delectança esfereïdora. Fins que veig que se'n cansa, de fer anar la maneta amunt i avall, i ho deixa córrer i continua Rambla avall. De tant en tant es gira, remugant alguna maledicció.

iolesti.avui@gmail.com